

Za branje nimam časa

(Raziskovalna naloga pri predmetu slovenščina)

Avtorja: Gaia Pangerc in Martin Zajec

Mentor: Alen Mesarić, prof.

Leto izdelave: 2022

Šola: Gimnazija Koper

Kazalo vsebine

1.1. Povzetek	5
1.2. Summary.....	6
2.1. Zahvale	7
3.1. Uvod	8
3.2. Namen raziskovalne naloge.....	8
3.3. Hipoteze	8
3.4. Metode dela	8
4.1. Teoretični del.....	9
4.2. Definicija branja	9
4.3. Zakaj za branje nimamo časa	9
4.4. Pomen branja v modernem času	9
4.5. Branje med pandemijo	10
4.6. Psihološki vpliv branja na posameznika.....	10
4.6. Slovenci zaostajamo	10
4.7. Izbira knjige.....	11
5.1 Empirični del	12
5.2. Izdelava ankete	12
5.3. Rezultati ankete	12
6.1. Ponazoritev rezultatov ankete z grafi	13
6.2. Spol.....	13
6.3. Starost.....	13
6.4. Ali radi berete?.....	14
6.5. Kako pogosto berete knjige?.....	15
6.6. Berem knjige, ki zahtevajo izobraženega bralca; berem knjige, ki izobraženega bralca ne zahtevajo.	15
6.7. Podpirate domače branje v šolah?.....	16
6.8. Branje je zame prioriteta, branje je zame nepomembno:.....	16
6.9. Najraje berem:	17
6.10. Od žanrov so mi najbližje:.....	17
6.11. Ali bi si morali dijaki sami izbrati knjige za domače branje?.....	18

6.12. Ali bi mladi potem sploh še brali klasično literaturo? (Vprašanje je bilo namenjeno samo tistim, ki so na zgornje vprašanje odgovorili z da.)	18
6.13. Najraje berem:	19
6.14. Raje berem:.....	19
6.14. Ali ste v času karantene več brali?	20
6.15. Če bi imel/a več časa, bi več bral/a?.....	20
7. 1. Zaključek.....	21
8.1. Viri in literatura.....	22
9.1. Priloga 1.....	23
Za branje nimam časa	23
Vprašalnik	23

Kazalo grafikonov

Grafikon 1: Spol	13
Grafikon 2: Starost	13
Grafikon 3: Ali radi berete (1)?	14
Grafikon 4: Ali radi berete (2)?	14
Grafikon 5: Kako pogosto berete?	15
Grafikon 6: Berem knjige, ki zahtevajo izobraženega bralca; berem knjige, ki izobraženega bralca ne zahtevajo	15
Grafikon 7: Ali podpirate domače branje v šolah?	16
Grafikon 8: Branje je zame prioriteta, branje je zame nepomembno	16
Grafikon 9: Najraje berem.....	17
Grafikon 10: Od žanrov mi je najbližje.	17
Grafikon 11: Ali bi si morali dijaki sami izbirati knjige za domače branje?	18
Grafikon 12: Ali bi mladi potem sploh še brali klasično literaturo?.....	18
Grafikon 13: Najraje berem.....	19
Grafikon 14: Raje berem slovenske avtorje; tuje	19
Grafikon 15: Ali ste v času karantene več brali?	20
Grafikon 16: Če bi imel/a več časa, bi več bral/a?	20

1. Povzetek v slovenskem in angleškem jeziku

V spodnjih odstavkih sva na kratko povzela svojo raziskovalno nalogo, tako v slovenščini kot v angleščini.

1.1. Povzetek

V tej raziskovalni nalogi sva želela potrditi nekaj svojih tez o branju. Zanimalo naju je predvsem, ali je najina hipoteza o tem, da ljudje ne berejo več tako pogosto kot včasih, resnična. Raziskati sva želela tudi vzroke za to. Ali imamo danes ob stresnem načinu življenja ljudje res premalo časa za branje? Ali si časa za branje knjig enostavno ne vzamemo? Je branje sploh še vrednota?

V teoretičnem delu raziskovalne naloge sva opredelila, kaj branje sploh je, glagol brati sva definirala po SSKJ-ju in besedno zvezo branje knjig po reviji Viva, portal za boljše življenje. Opredeliti sva želela aktualni problem, in sicer izgovor za nebranje, ki naj bi tičal v stresnem načinu življenja, hitrem življenjskem tempu in pomanjkanju časa. Veliko dosedanjih raziskav je dokazalo, da je branje knjig odlična vrsta sprostitve in umiritve našega uma po napornem dnevu. Koristilo naj bi celo pri nespečnosti. Ker sva ugotovila, da je verjetno pomankanje časa le izgovor in da je motivacija tista, ki »peša«, sva želela opozoriti na pomen branja v moderni družbi.

Nekaterim posameznikom se zdi branje nepomembno in nesmiselno, medtem pa se ne zavedajo, da berejo v bistvu ves čas, tudi ko uporabljajo tehnologijo. Pravzaprav se moderna družba brez bralnega znanja ne bi mogla razviti v vsej svoji modernosti. Svojo raziskovalno nalogo sva želela čim bolj aktualizirati, zato sva nekaj besed namenila tudi branju med pandemijo, ki se je precej spremenilo in moderniziralo. V tem smislu bi lahko celo rekla, da je branje v tem smislu doživelo ključen preobrat, saj se sedaj veliko več ljudi poslužuje e-branja in e-knjig. Medtem pa po raziskavah sodeč še vedno velika večina ljudi zagovarja knjige v tradicionalnem pomenu besede, tj. tiskane. Za zadnjo iztočnico teoretičnega dela sva izbrala psihološki vpliv branja na posameznika, saj sva želela raziskovalno nalogo razširiti še na druga področja.

V empiričnem delu raziskovalne naloge pa sva želela predstaviti rezultate svoje raziskave. Zanimalo naju je, kaj si ljudje mislijo o branju, ali podpirajo domače branje, kdaj in koliko berejo. Rezultati so naju kar malce presenetili, saj sva menila, da veliko manj ljudi bere.

Ključne besede: Branje, stresen način življenja, premalo časa.

1.2. Summary

In this research paper, we wanted to confirm some of our theses on reading. We were mainly interested in whether our hypothesis that people no longer read as often as they used to is true. We also wanted to investigate the reasons for this. Do we really have too little time to read today with such a stressful lifestyle? Or we just do not take time to read? Is reading even a value?

In the theoretical part of our research project, we defined what reading is, we defined the verb to read according to SSKJ and the phrase reading books according to Viva magazine, a portal for a better life. We wanted to identify the current problem, mainly the excuse for not reading, which is supposed to lie in a stressful lifestyle, fast pace of life and lack of time. A lot of research to date has proven that reading books is a great way to relax and calm our mind after a busy day. It is supposed to benefit in the case of insomnia. Since we realized that the lack of time is probably just an excuse and the motivation is the one that »walks«, we wanted to draw attention to the importance of reading essentially all the time, even when using technology.

In fact, a modern society without reading knowledge would not have developed in all its modernity. We wanted to update our research task as much as possible, so we also devoted a few words to reading during the pandemic, which has changed and modernized considerably. In this sense, we could even say that reading in this sense has undergone a key turnaround, as many more people are now using e-reading and e-books. Meanwhile, according to research, the vast majority of people still advocate books, in the true sense of the word, printed of course. As the last starting point of the theoretical work, we choose the psychological impact of reading on the individual, as we wanted to expand our research task to other areas.

In the empirical part of our research project, we wanted to present the results of our research. We were interested in what people think about reading, do they support home reading, when and how much do they read? The results surprised us a bit, as we thought that far fewer people were reading regularly.

Key words: reading, stressful lifestyle, not enough time.

2. Zahvale

Zahvaljujeva se mentorju profesorju slovenščine Alenu Mesariću za spodbujanje in pomoč pri pisanju raziskovalne naloge. Posebno zahvalo namenjava profesorici informatike Nataši Cindrič Donaval za pomoč pri izdelavi ankete. Zahvalila bi se tudi sošolcu Matiji Batiču za uporabne informacije glede raziskovalne naloge.

3. Uvod

Premalo se zavedamo pomena branja. Branje krepi intelektualni in čustveni razvoj, prav tako pa nam razširi obzorja. Knjige nas bogatijo z izkušnjami in znanjem. Širijo našo zmožnost empatije in besedni zaklad. Danes je tempo življenja gotovo hitrejši kakor v preteklosti, naju pa zanima, ali ljudje to uporabijo kot izgovor za svoje nebranje. Prav tako so ljudje zaradi razvoja tehnologije, ki nam ponuja hitre možganske impulze v večji meri knjige, ki zahtevajo daljši razpon fokusa, zamenjali za miselno nezahtevno »scrollanje« po internetu. Včasih so bile knjige edini vir informacij, danes pa smo jih deležni tudi preko drugih medijev. Knjige so začele izgubljati svojo vrednost in branje ni več na vrhu posameznikovih vrednot, saj večina meni, da moderna družba ne potrebuje tako »zastarelega« načina modeliranja s podatki, kot je branje. Knjige so od nekdaj bile odraz izobrazbe človeka, knjige so zakladnica znanja šolanih ljudi. Pravijo, da »več znaš, več veljaš« in tudi »več knjig, kot prebereš, več vrat v svet intelektualcev se ti odpre«.

3.1. Namen raziskovalne naloge

Namen najine raziskovalne naloge je:

- Opozoriti na pomen branja.
- Raziskati vzroke za zmanjšan interes nad branjem.
- Ugotoviti, kakšna je razlika med vsebino literature, ki jo berejo mladi, in literaturo, ki je priljubljena med starejšo populacijo.
- Kako so se bralne navade spremenile v času pandemije.

3.2. Hipoteze

Pred začetkom raziskovalne naloge sva si postavila nekatere hipoteze:

- Dekleta berejo pogosteje kot fantje.
- Mladi se za klasično literaturo ne zanimajo najbolj.
- Četudi so imeli ljudje v obdobju pandemije precej prostega časa, le-tega niso posvečali branju.
- Ljudje podpirajo domače branje.
- Največ ljudi bere »plaža« romane.
- Branje je dandanes bolj namenjeno sprostitvi in zabavi kakor učenju in izobraževanju.
- Tuji avtorji so bolj priljubljeni ob slovenskih.

3.3. Metode dela

V raziskovalni nalogi sva uporabila naslednje metode dela:

- Metoda dela z literaturo
- Postavitev hipotez
- Anketni vprašalnik
- Analiza anketnega vprašalnika
- Vrednotenje hipotez

4. Teoretični del

4.1. Definicija branja

Po SSKJ-ju je definicija brati »razpoznavati znake za glasove in jih povezovati v besede«. V raziskovalni nalogi sva branje definirala kot ožji pojem, in sicer kot branje knjig.

»Branje knjig je prostočasna dejavnost, ki jo v digitalni družbi spodkopavajo zaslonske tehnologije, splet, družbena omrežja in računalniške igre.« (Viva, portal za boljše življenje, 2019.)

Branje je analiziranje besedila, ki je sestavljeno iz več različnih črk ter poskušanje interpretirati besedilo kot celoto. Gre za proces, skozi katerega človek ponotranji prebrano in to znanje uporabi naprej v življenju.

4.2. Zakaj za branje nimamo časa

Ko je svetu zavlada pandemija covid-19, smo bili v večini primorani ostati doma in omejiti svoje stike le na družinske člane. Časa smo res imeli na pretek, saj se je svet dobesedno ustavil; dijaki in šolarji smo se šolali od doma, prav tako pa je tudi večina odraslih, z izjemo določenih poklicev, opravljala svoje delo kar iz »domače pisarne«. Je pomankanje časa le izgovor ali dejstvo? Zakaj še vedno tako malo ljudi vzame v roke knjigo? Če bi na to vprašanje odgovarjali pred »korona krizo«, bi bil lahko eden izmed odgovorov stresen način življenja in hiter življenjski tempo, kar je gotovo res.

Ampak zakaj, saj je vendar knjiga tista, ki nas sprosti, zabava in popelje v svet domišljije, ko se spet počutimo otroci. V obdobju zadnjih dveh let, ko smo bili v Sloveniji pa tudi po svetu deležni prepovedi gibanja, druženja in ko smo bili velikokrat primorani zaradi rizičnega stika v karanteno, pa je bilo časa več kot dovolj. Dnevi so bili večinoma monotoni, družili smo se le z družino, popoldanske aktivnosti so nam bile prepovedane, tako da je bila prav knjiga tista, ki nas je lahko popeljala iz okvirja naše hiše.

Ljudje mislijo, da so knjige dolgočasne, da potrebujejo branje le zelo izobraženi ljudje. Posamezniki se premalo zavedajo pomena branja, saj branje razvija možgane in blagodejno vpliva na naše psihično telo. V 21. stoletju je zelo velik problem, ki kaže v minus branju, da ima sodoben človek na razpolago neskončno mnogo dejavnosti za kratenje dolgčasa in pa razvitost elektronike. Veliko raje se ljudje o aktualnih zadevah informirajo kar preko telefonov ali računalnikov, saj je ta način veliko hitrejši in dostopnejši. Telefon imamo ves čas v žepu, medtem ko si je knjigo treba izposoditi iz knjižnice. Dostop do elektronike je eden izmed ključnih vzrokov za zmanjšano zanimanje nad branjem, sploh pri mlajših generacijah, saj so v »igri« še vsa socialna omrežja in računalniške igrice, ki so veliko privlačnejše kot knjiga. Meniva, da je časa dovolj in da ga je treba le ustrezno razporediti.

4.3. Pomen branja v moderni času

Dandanes se nam zdi precej smešno vzeti v roke knjigo, ko imamo na enako temo posnet film ali pa celo nadaljevanko. Veliko bolj sproščeno je gledanje filmov s prijatelji, kakor »mučenje« s 500 strani obsežno knjigo. Veliko ljudi že misel na knjigo in število strani odvrne od branja. Čeprav živimo v svetu, v katerem vladajo računalniki, se branju ne moremo izogniti. Beremo namreč tudi napise na ekranih televizije ali pa telefona. Branje je zelo pomembno, saj beremo neprestano vsak dan, in čeprav živimo v zelo razvitem svetu, bi nam bilo brez bralnega znanja zelo težko, saj branje ni povezano le s knjigami. Lep primer so smerokazi na cestah, če jih ne bi znali prebrati, bi prišli v napačno mesto, in tako bi se izgubili, kar je dokaz, da je branje življenjsko pomembno. Ampak v tej raziskovalni nalogi se bolj osredinjava na pomen branja knjig, tako za prosti čas kot za izobraževanje, saj branja raznih komentarjev na družbenih omrežjih ne moremo enačiti z branjem literature.

4.4. Branje med pandemijo

V času pandemije se je branje zaradi zaprtja knjižnic in knjigarn gotovo spremenilo, ni pa se prenehalo. Ljudje niso mogli več prosto zahajati v knjižnice, zato so bili primorani izbrskati kakšno knjigo na domači knjižni polici ali se poslužiti e-branja. Zanimivo je, da je ravno čas pandemije pripomogel k večjemu porastu branja knjig preko računalnikov in telefonov, glede na to, da je ta tehnologija že nekaj časa zelo razvita. E-branje je kljub razviti tehnologiji zaostajalo za izposojno knjig v knjižnicah. V času pandemije je bil ogromen porast branja elektronskih različic knjig, še vedno pa velika večina ljudi meni, da je knjiga v tiskani obliki boljša izbira.

Knjige v tiskani obliki imajo prednost, saj ne sevajo modre svetlobe, ki jo oddaja tehnologija. Pri e-knjigah je problem, če nimamo interneta ali pa smo nespretni s tehnologijo, kot to velja za starejšo populacijo. Težava se je pojavila zaradi ne znanja uporabe spletno dostopnih knjig in pomanjkljivih domačih knjižnicah, saj večina ljudi nima doma veliko literature. Vzrok za nebranje bi lahko bil tudi v prehodu knjižnic na splet.

4.5. Psihološki vpliv branja na posameznika

Če ne bomo brali, nas bo pobralo! (Pavček, 2001)

Branje je najučinkovitejša učna dejavnost, s katero se lahko posameznik izboljša v smislu kritičnega mišljenja in drugačnih perspektiv, razumevanja sebe in svoje notranjosti ter sveta in situaciji, dogodkov, ki se dogajajo v naši posredni ali neposredni bližini. Branje gradi mostove med realnim in domišljjskim svetom, nam širi obzorja, bogati besedni zaklad. Branje tudi blagodejno vpliva na sprostitvev, sploh pred spanjem, kar je dokazal tudi kognitivni nevrolog dr. Lewis. Branje pred spanjem ima mnogo koristi. Branje knjige naš um pripravi na spanje. Kognitivni nevrolog Dr. Lewis je dejal, da "s tem, ko se popolnoma »izgubiš« v napeti knjigi in aktiviraš domišljijo, pozabiš na težave in stres vsakdanjega življenja." Kar vodi v spremenjeno stanje zavesti, ki pomaga pri sproščanju uma pred spanjem. Raziskave so opravili na več prostovoljcih. Najprej so jih z vadbo in miselnimi testi spravili v stanje napetosti in stresa – s povišanim srčnim utripom; nato pa so jim ponudili različne načine sproščanja. Kljub temu da obstaja mnogo načinov sproščanja, je bilo branje tisto, ki je testirane subjekte najbolj umirilo. Dovolj je bilo le šest minut branja v tišini – njihova stopnja stresa se je zmanjšala za kar 68 odstotkov. Dan je torej dobro zaključiti s knjigo. Le nekaj minut branja pred spanjem bo ugodno vplivalo na kvaliteto spanca in posledično spočitek začetek novega dne.

(Spletni portal Kresnik, 2022)

Dokazano je, da branje vpliva na naše možgane. Ljudje, ki berejo, naj bi bili inteligentnejši, branje preprečuje Alzheimerjevo bolezen in izboljšuje spomin, saj naši možgani potrebujejo vajo tako kot vsi ostali deli telesa. Branje priročnikov za samopomoč ali duhovnih knjig nam lahko pomaga pri doseganju blagostanja in notranjega miru. Z branjem knjig izboljšujemo tudi svojo zmožnost empatije in razširjamo svoje emocionalno polje, saj se skozi probleme knjižnih junakov naučimo spopadati z vsakdanjimi težavami in lažje razumemo stisko sočloveka.

4.5. Slovenci zaostajamo

Branje je način sproščanja, zabave in odlična izbira za preživljanje prostega časa. Ima veliko pozitivnih učinkov na naše možgane, izboljšuje spomin, nam pomaga razumeti svet in probleme v njem ter izboljšuje naše jezikovne sposobnosti. Nacionalna raziskava (2019) o bralni kulturi in nakupovanju knjig kaže na zaostajanje Slovencev za drugimi evropskimi narodi. Leta 2014 je bilo opravljeno spletno anketiranje o enaki temi, ki je pokazalo, da je med anketiranci bilo le 58 % takih, ki so v zadnjem letu prebrali vsaj eno knjigo. V raziskavi leta 2019 so ugotovili, da se je število tistih, ki v

enem letu niso prebrali niti ene knjige, še povečalo za nekaj odstotkov. Prišli so tudi do ugotovitve, da pada število izobraženih bralcev.

»Izsledki mednarodne raziskave o kompetencah in zmožnostih odraslih PIAAC (Programme for International Assessment of Adult Competences) v slovenski različici iz leta 2016 pa so pokazali, da pri nas dosegamo nižje rezultate od povprečja v OECD v bralni, matematični in tehnološki pismenosti, na te ugotovitve opozarja profesor z oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo na ljubljanski filozofski fakulteti Miha Kovač.« (Viva, portal za boljše življenje, 2019)

4.6. Izbira knjige

Izbira knjige je odlična motivacija za branje, saj je logično, da se bomo lažje in z večjim veseljem poglobili v tematiko, ki nas zanima. V raziskovalni nalogi sva se odločila raziskati tudi, kaj menijo anketiranci o tem, da knjige za domače branje izbirajo profesorji, saj meniva, da bi iz vidika motivacije bilo za dijake lažje, če bi si gradivo izbrali sami. Potem pa bi prišli do problema, ki sva ga v empiričnem delu tudi potrdila, in sicer bi upadlo branje klasične literature in bi mladi posegali le po knjigah za rekreativno branje. T. i. »plaža« romani so bolj namenjeni zabavi kot učenju, saj niso tako kompleksni in so lažje berljivi. Razumeva dijake, ki bi se odločili za tako vrsto knjig, po drugi strani pa se strinjava s skrbjo profesorjev, da bi potem šlo branje klasične literature kar malce v pozabo. Dosegli bi plus, saj bi več dijakov bralo, ne bi pa prišli do optimalne rešitve. Namreč s klasično literaturo se naše zmožnost konstruktivnega razmišljanja in poglobljenega reševanja problemov razvijajo učinkoviteje. Tudi jezik je v klasični literaturi na »višji ravni«, medtem ko je v »plaža« romanih prisoten bolj pogovorni jezik, zato se naš besedni zaklad s klasično literaturo bolj bogati.

»Klasično je v literaturi tisto, kar je prvovrstno, najvišje, vrhunsko.« (Kos, 2019)

5. Empirični del

Za potrebe raziskovalne naloge sva sestavila tudi anketni vprašalnik, ki nama je pomagal potrditi ali zavrniti hipoteze. Drugi del raziskovalne naloge, tako imenovan empirični del, je namenjen obdelavi podatkov ankete.

5.1. Izdelava ankete

Anketo je sestavljalo 16 vprašanj, med katerimi sta 2 podvprašanji. Eno podvprašanje je zaprtega in eno odprtega tipa. 13 vprašanj je zaprtega tipa in 1 odprtega tipa. Vsa zastavljena vprašanja so bila povezana z branjem. Anketo sva poslala sošolcem, prijateljem, sorodnikom. Med vsemi sodelujočimi je bilo največ dijakov, saj sva svoj anketni vprašalnik delila predvsem z njimi.

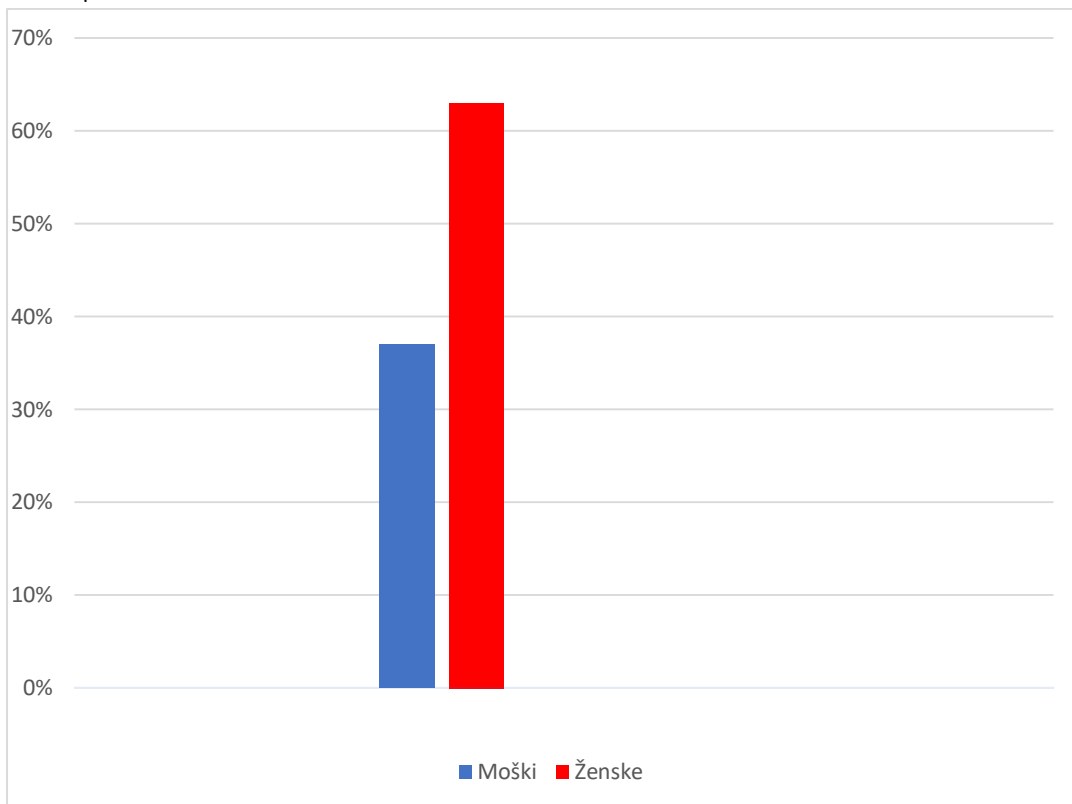
5.2. Rezultati ankete

Na začetku ankete sva anketirance vprašala, kako se identificirajo. Pričakovala sva, da bo anketo rešilo več oseb ženskega spola, kar je bilo res. Anketo je rešilo 63 % žensk in 37 % moških. Z drugim vprašanjem sva želela izvedeti, koliko so anketiranci stari. Ugotovila sva, da je najino anketo rešilo največ oseb starih od 15 do 19 let, kar sva pričakovala, saj sva delila anketo z velikim številom dijakov. S tretjim vprašanjem sva želela raziskati, ali anketiranci sploh radi berejo. Rezultat je bil pričakovan. Dekleta berejo več kot fantje in starejše generacije več kot mlajše. Največ interesa nad branjem so pokazali ljudje, starejši od 30 let, in najmanj dijaki, saj so verjetno raje na družbenih omrežjih. Četrto vprašanje je bilo zastavljeno tako, da sva izvedela, kako pogosto anketiranci berejo. Spodbuden je bil rezultat, ki je kazal na to, da le 14 % ljudi sploh ne bere oz. bere samo, kar je potrebno za šolske namene. Enkrat na teden bere 57 % ljudi. Z odgovorom vsak dan je odgovorilo 29 % anketirancev. V naslednjem vprašanju naju je zanimalo, ali ljudje berejo samo knjige za sprostitev, t. i. »plaža« romane, ali si izposodijo tudi literaturo, ki zahteva izobraženega bralca. Odgovor je bil takšen, kot sva predvidevala, več ljudi bere »plaža« romane. V šestem vprašanju sva se posvetila problematiki domačega branja, saj sva v pogovoru z vrstniki velikokrat zasledila nasprotovanje le-temu. Pričakovala sva odgovor, da večina mladih ne podpira domačega branja, kar pa se je izkazalo za napačno hipotezo. Mladi so se v precejšnjem številu strinjali z domačim branjem v šolah. Anketiranci, ki so odgovorili z ne, so imeli v podvprašanju možnost izraziti svoje mnenje o nestrinjanju. Kot vzrok za nestrinjanje so navedli predvsem nezanimanje za literaturo in dolgčas, ki ga povzroča branje. Motilo jih je tudi, da si knjig ne izbirajo sami, ampak jim le-te določijo profesorji oz. učitelji. Eno izmed vprašanj se je navezovalo prav na ta problem, in sicer kdo bi moral odločati o vsebini knjig za domače branje, dijaki ali profesorji. Tisti, ki so odgovorili, da bi si morali dijaki sami izbirati gradivo, so imeli še podvprašanje, s katerim sva želela izvedeti, ali bi si potem mladi sploh kdaj izposodili klasično literaturo. Z naslednjim vprašanjem sva želela ugotoviti, katera izmed književnih zvrsti prevladuje. Po pričakovanju je to pripovedništvo, ki mu po vrsti sledita poezija in dramatika. Od žanrov največ ljudi prebira detektivske romane in kriminalne romane, v porastu je tudi zanimanje za erotične romane. Največ ljudi bere v večernih urah, ko imajo ljudje po navadi mir in čas zase. Predvidevala sva, da zanimanje za slovensko literaturo upada, kar sva tudi potrdila z anketo. Kar 77 % anketirancev raje bere tuje avtorje. Problem branja sva tudi aktualizirala; zanimalo naju je, ali so ljudje v času karanten brali več. Izkazalo se je za resnično, saj so bili ljudje večinoma doma, zato so imeli več časa. Z zadnjim vprašanjem sva želela potrditi, ali se nama prav dozdeva, in sicer da je pomankanje časa velik izgovor za nebranje. Velika večina anketiranih je odgovorila, da če bi imeli več časa, bi tudi več brali. Spodbudno se nama zdi, da vseeno še vedno velika večina ljudi podpira branje in bere redno. Podatki so razveseljujoči, razen dejstva, da tuja literatura prednjači pred slovensko. Meniva, da bi morali v šolah dajati večji pomen slovenskim knjigam in tako povečati slovensko narodno zavest, saj ugotavlja, da se Slovenci na trenutke kar malce sramujemo biti Slovenci. Naši predniki so se toliko let »borili« za knjige v slovenskem jeziku, zato moramo biti zdaj na to ponosni.

6. Ponazoritev rezultatov ankete z grafi

Rezultate ankete sva ponazorila s spodnjimi grafi.

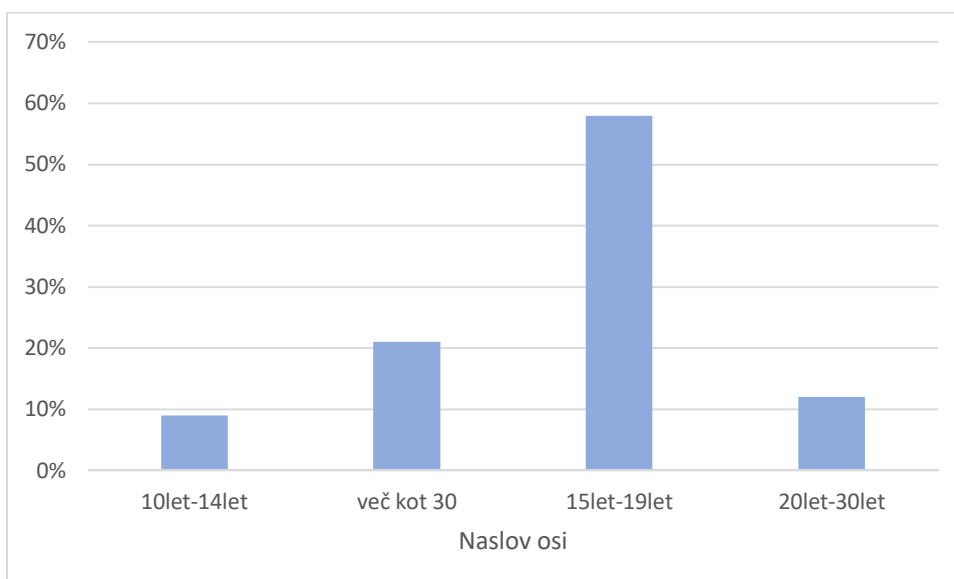
6.1. Spol



Grafikon 1: Spol

Komentar: Iz grafa je razvidno, da je najino anketo rešilo 37 % moških in 63 % žensk.

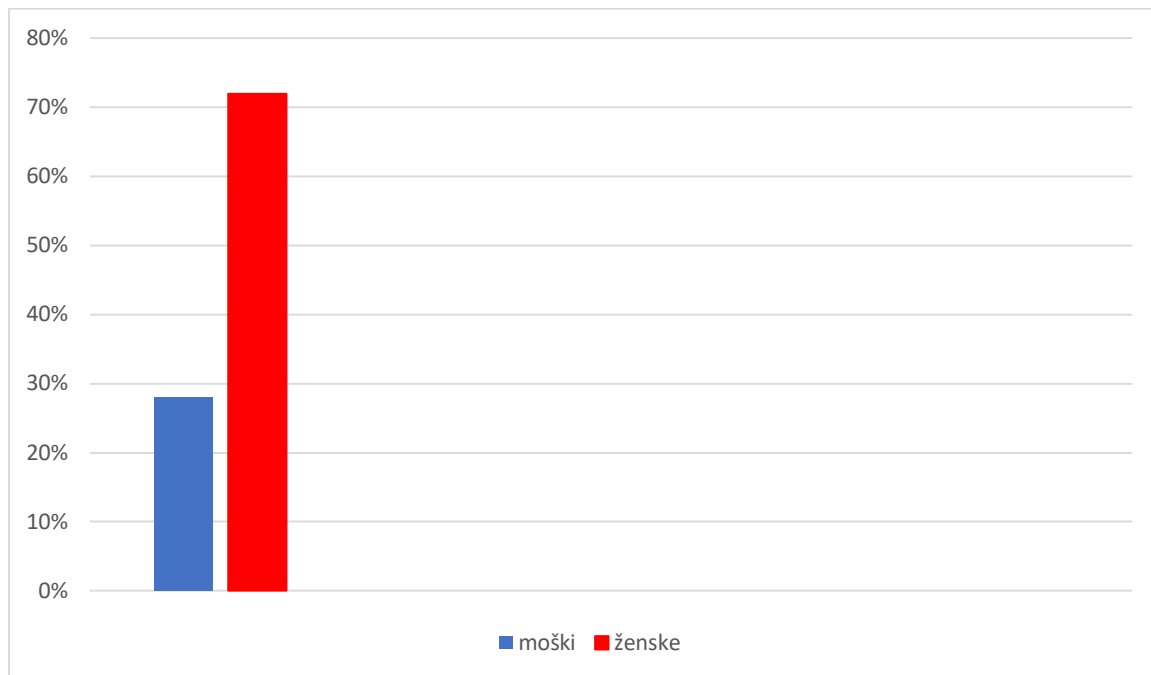
6.2. Starost



Grafikon 2: Starost

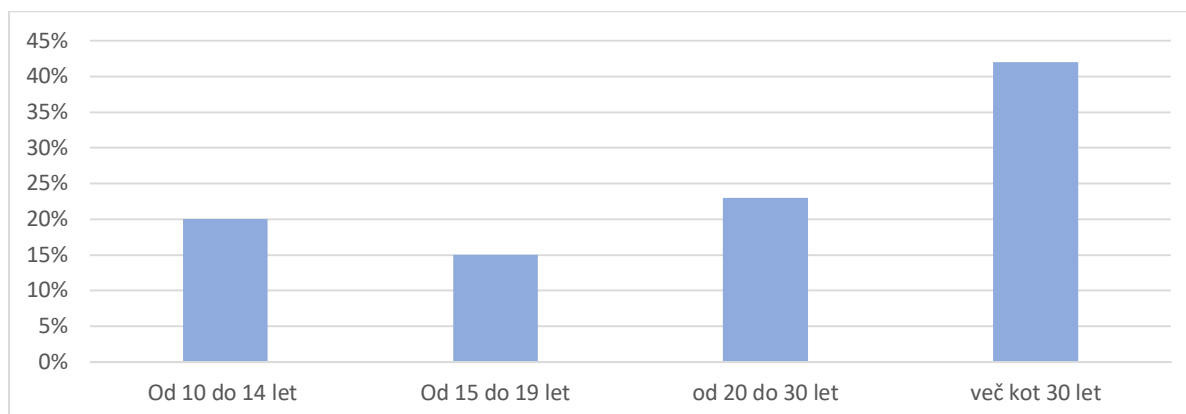
Komentar: Grafikon 2 prikazuje starost anketirancev.

6.3. Ali radi berete?



Grafikon 3: Ali radi berete (1)?

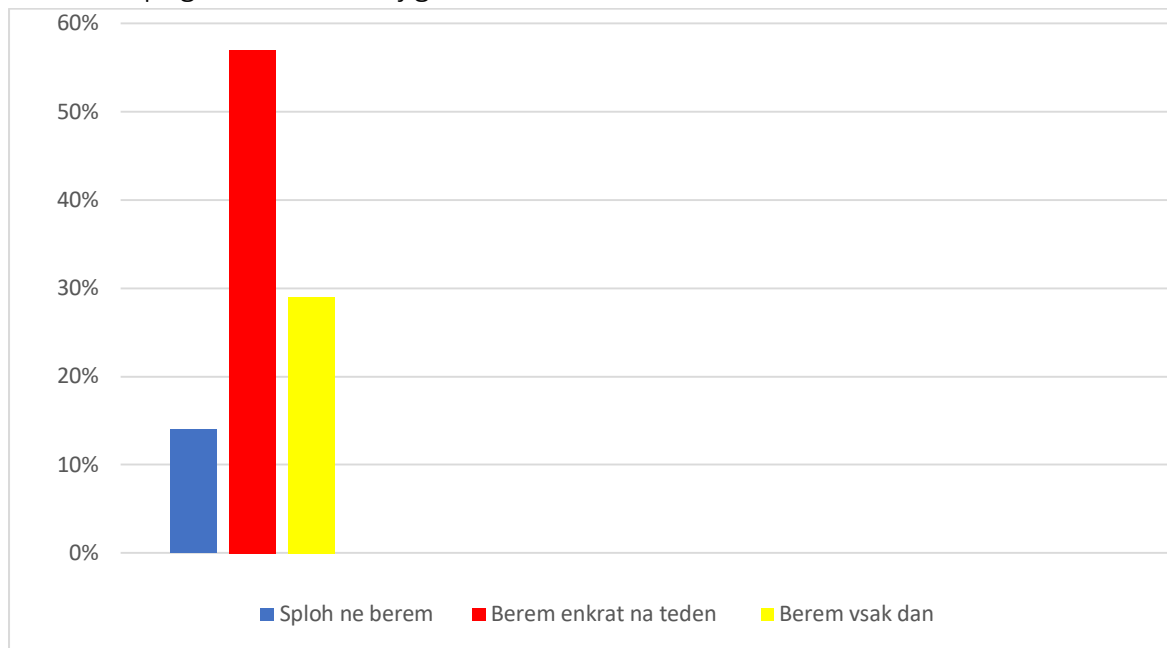
Komentar: Graf prikazuje razliko odstotnosti 28–72n%.



Grafikon 4: Ali radi berete (2)?

Komentar: Iz grafa lahko razberemo, da dijaki najmanj radi berejo. Z odgovorom, da radi berejo, je odgovorilo le 15 % anketirancev, starih od 15 do 19 let. Šolarji tretje triade so z 20 % odgovorili, da radi berejo. V starostni skupini od 20 do 30 let je 23 % takih, ki jih branje zanima. In v skupini več kot 30 let je zanimanje za branje največje, in sicer 43 %.

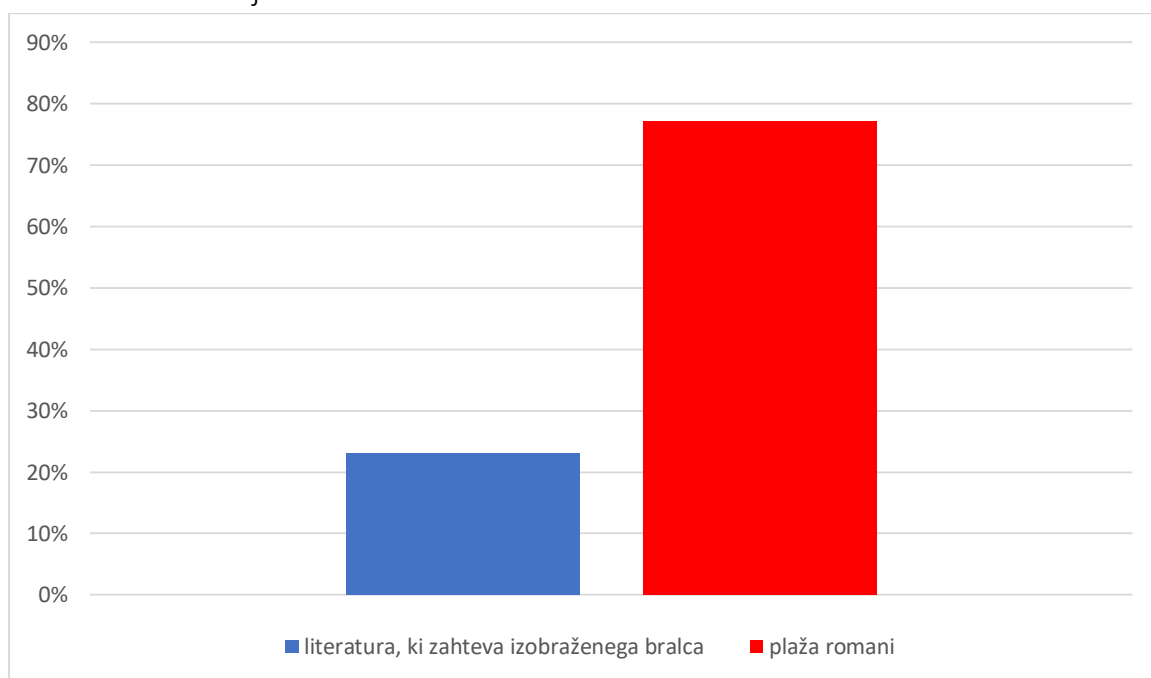
6.4. Kako pogosto berete knjige?



Grafikon 5: Kako pogosto berete?

Komentar: Iz grafa je moč razbrati razliko odstotnosti.

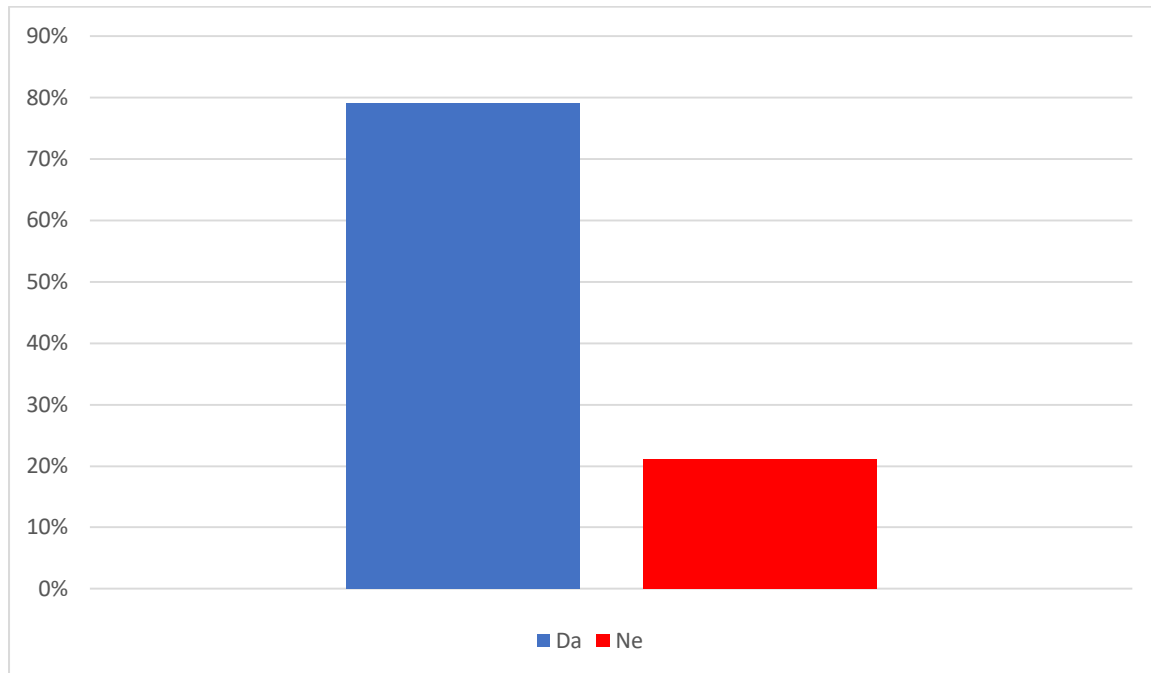
6.5. Berem knjige, ki zahtevajo izobraženega bralca; berem knjige, ki izobraženega bralca ne zahtevajo.



Grafikon 6: Berem knjige, ki zahtevajo izobraženega bralca; berem knjige, ki izobraženega bralca ne zahtevajo

Komentar: Razberemo lahko, da literaturo, ki zahteva izobraženega bralca, bere 22 % anketiranih in t. i. »plaža« romane kar 78 %.

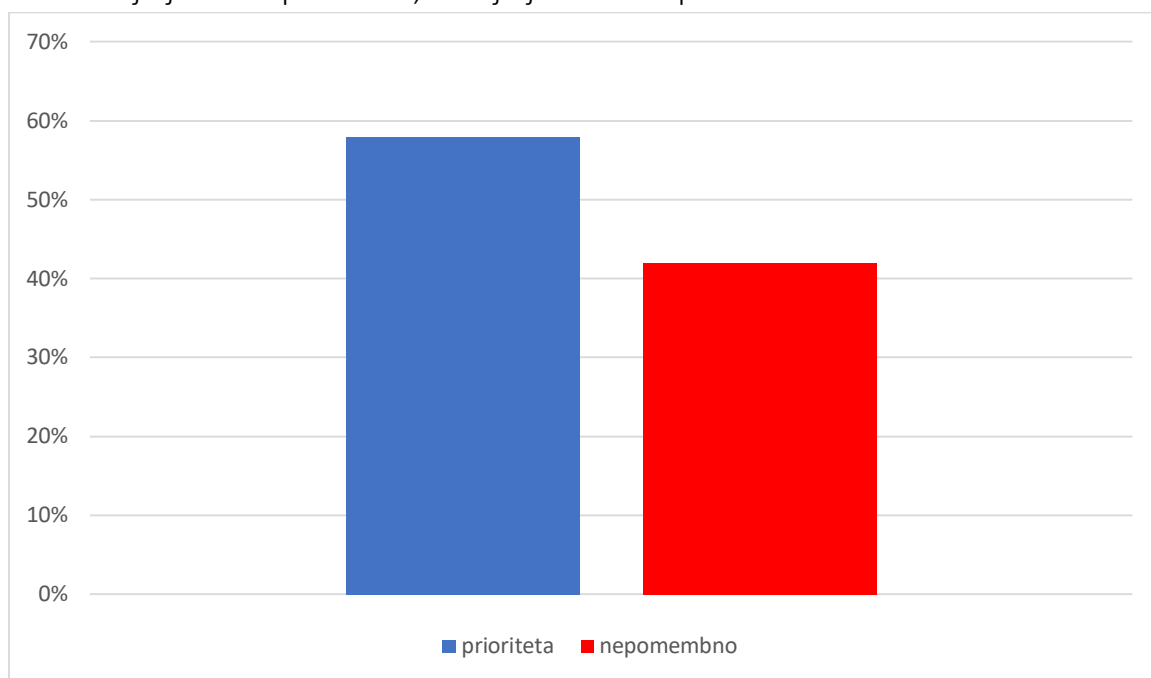
6.6. Podpirate domače branje v šolah?



Grafikon 7: Ali podpirate domače branje v šolah?

Komentar: 79 % anketiranih podpira domače branje, medtem ko jih je 21 % proti.

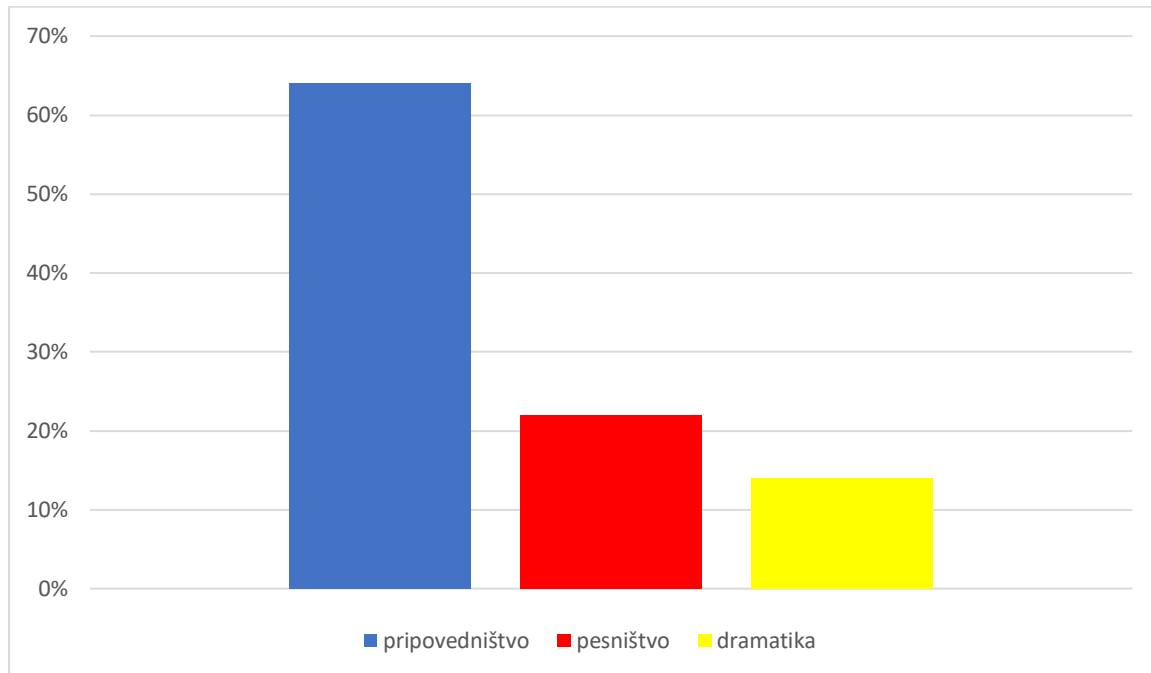
6.7. Branje je zame prioriteta, branje je zame nepomembno:



Grafikon 8: Branje je zame prioriteta, branje je zame nepomembno

Komentar: Z odgovorom »zame je branje prioriteta« je odgovorilo 58 % anketiranih, z odgovorom »branje zame ni pomembno« pa 42 %.

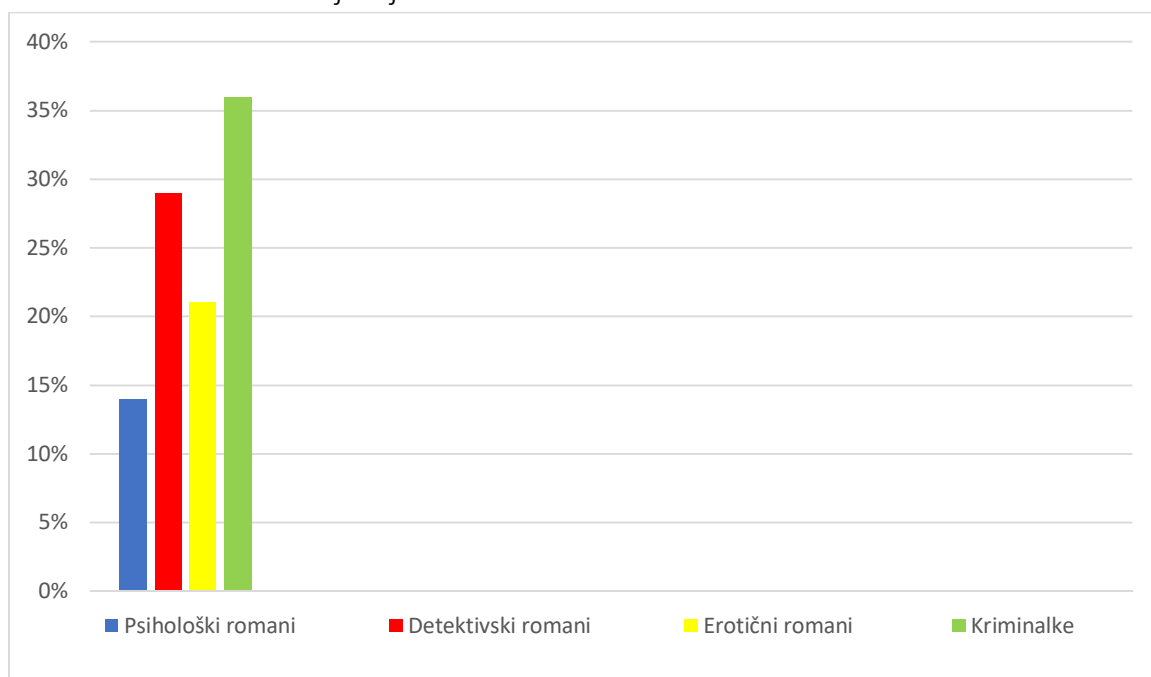
6.8. Najraje berem:



Grafikon 9: Najraje berem

Komentar: Graf prikazuje razliko odstotnosti, ki kaže v prid pripovedništva.

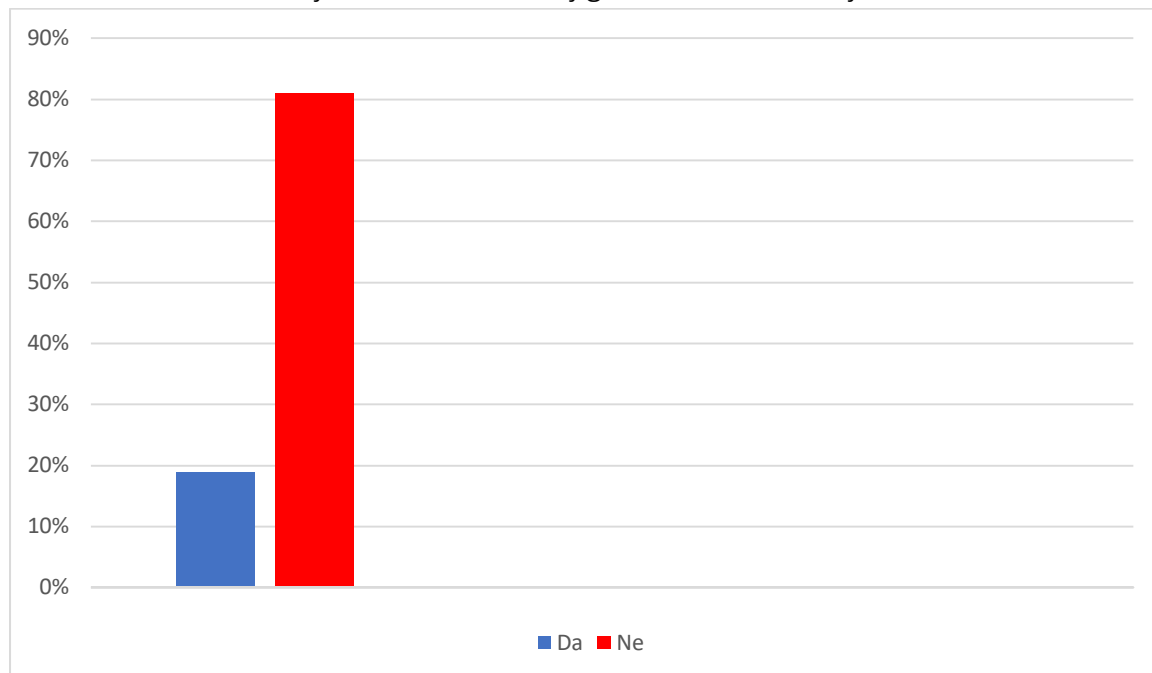
6.9. Od žanrov so mi najbližje:



Grafikon 10: Od žanrov mi je najbližje

Komentar: 14 % anketiranih najraje bere psihološke romane, 29 % najraje bere detektivske romane, 21 % erotične romane in največ 36 % bere kriminalke.

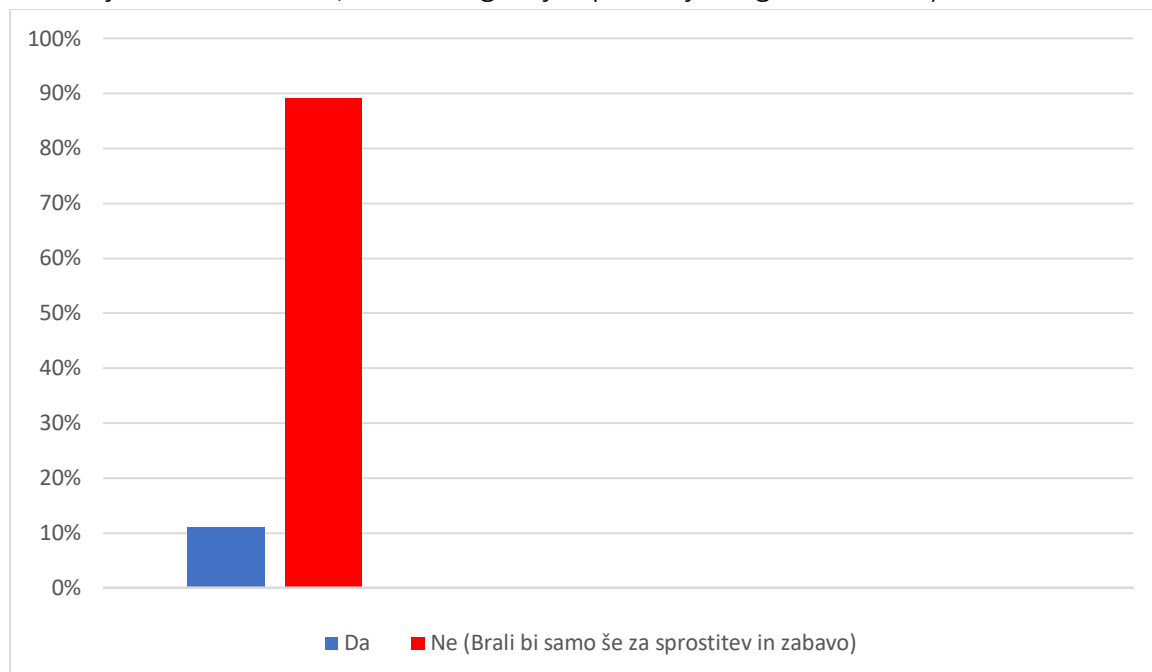
6.10. Ali bi si morali dijaki sami izbrati knjige za domače branje?



Grafikon 11: Ali bi si morali dijaki sami izbirati knjige za domače branje?

Komentar: 81 % se s trditvijo, da bi si morali dijaki sami izbirati gradivo za domače branje, ne strinja, medtem ko se 19 % strinja.

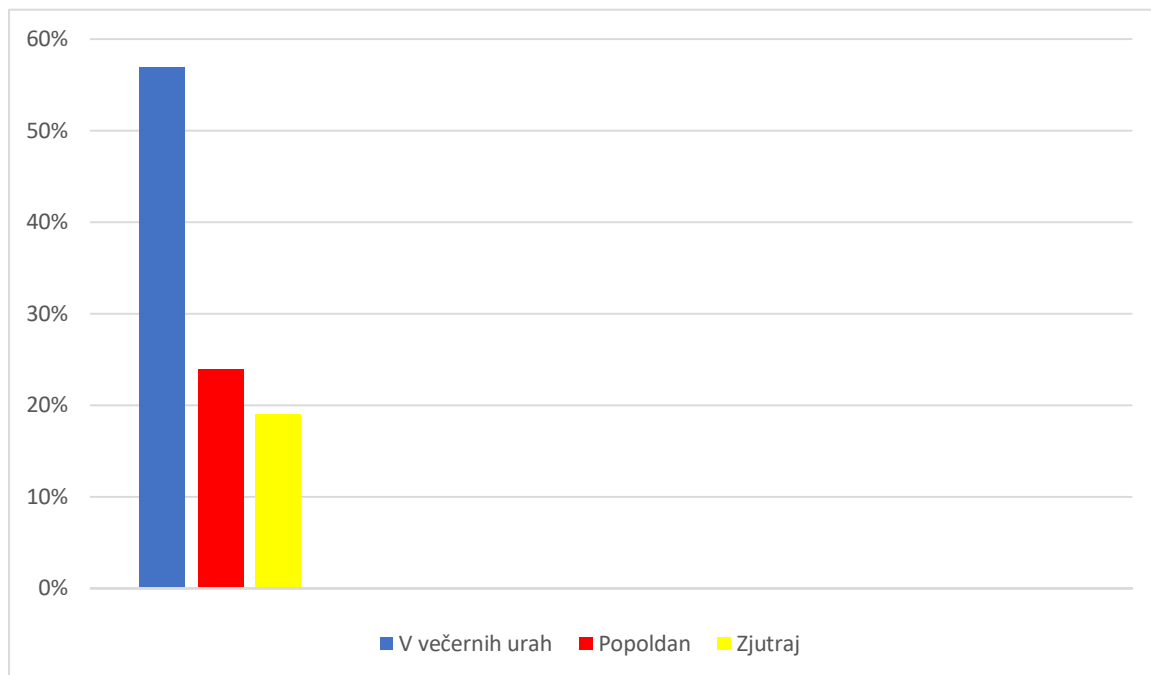
6.11. Ali bi mladi potem sploh še brali klasično literaturo? (Vprašanje je bilo namenjeno samo tistim, ki so na zgornje vprašanje odgovorili z da.)



Grafikon 12: Ali bi mladi potem sploh še brali klasično literaturo?

Komentar: Graf prikazuje razliko odstotnosti 11–89 %, kar nakazuje na to, da bi potem dijaki brali le rekreacijske knjige, kar ne bi bilo najbolj spodbudno.

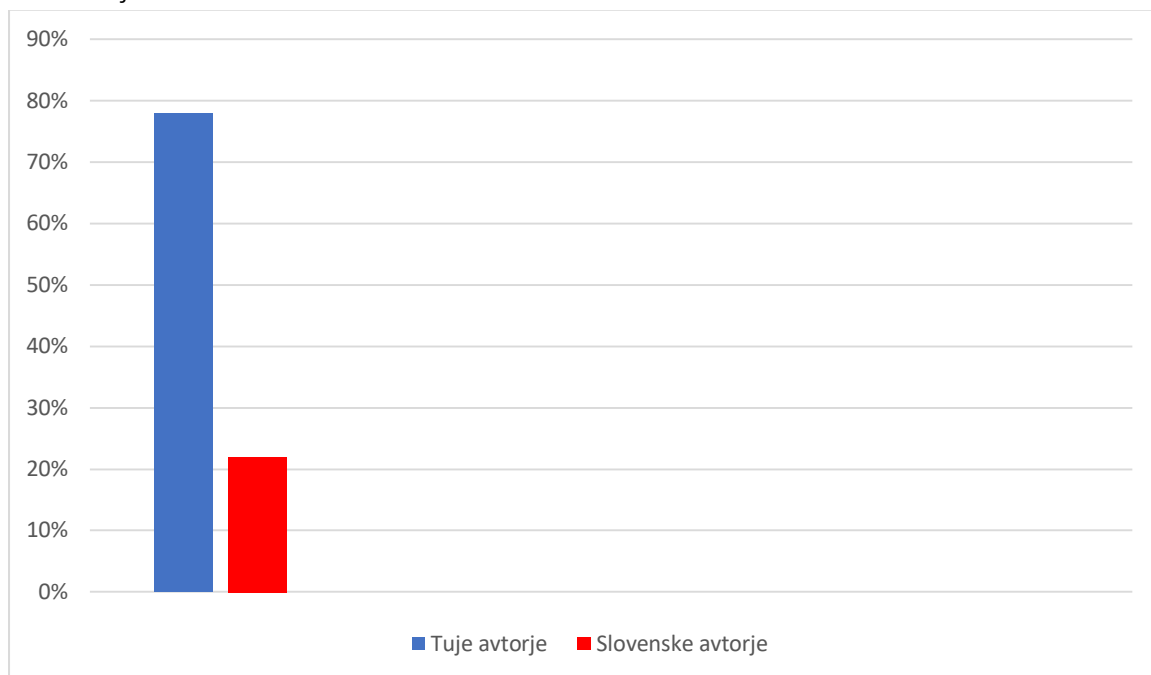
6.12. Najraje berem:



Grafikon 13: Najraje berem

Komentar: 57 % anketiranih najraje bere zvečer, 24 % popoldan in 19 % zjutraj.

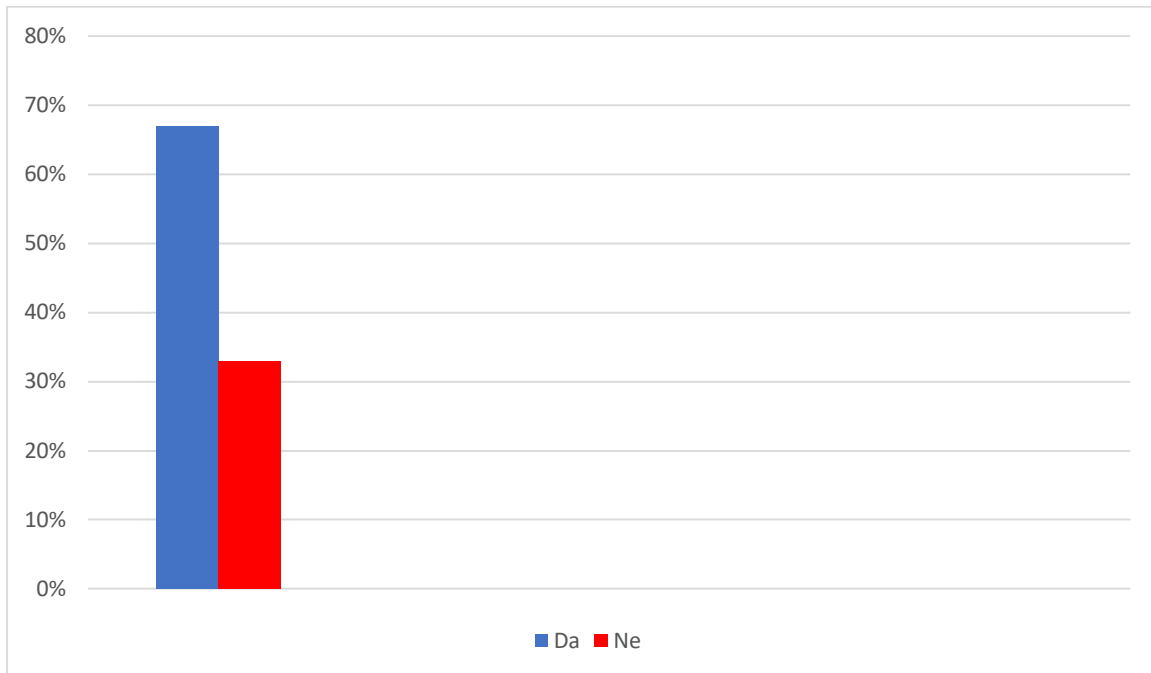
6.13. Raje berem:



Grafikon 14: Raje berem slovenske avtorje; tuje

Komentar: 78 % nakazuje na to, da so tuji avtorji bolj priljubljeni.

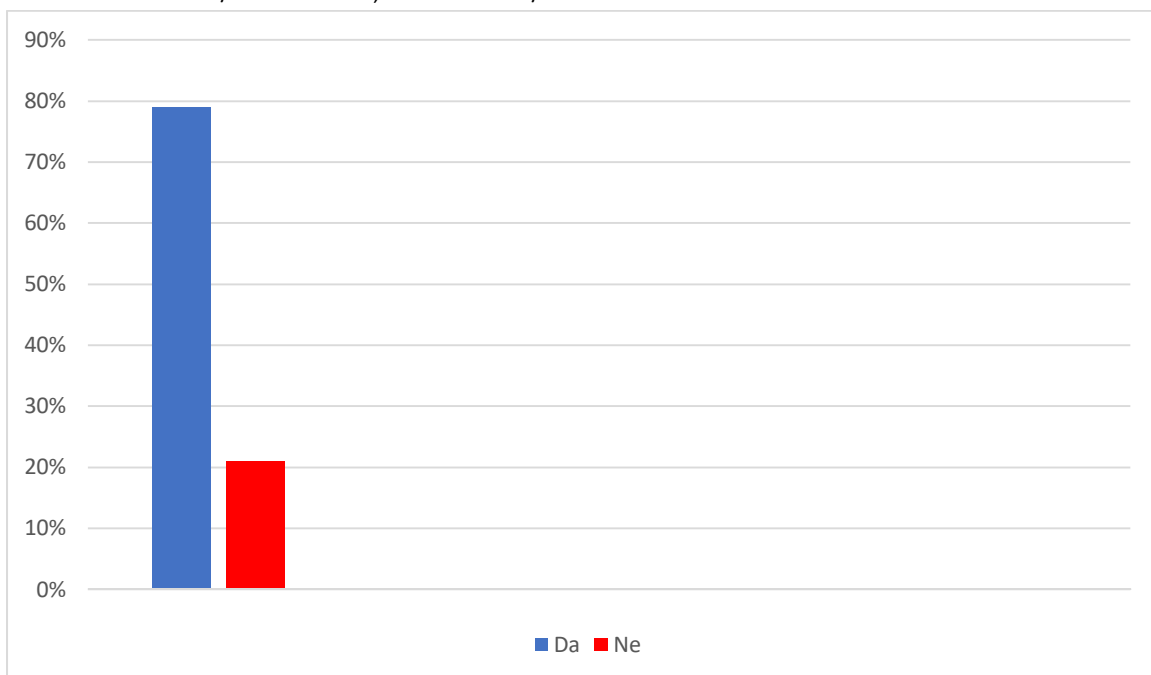
6.14. Ali ste v času karantene več brali?



Grafikon 15: Ali ste v času karantene več brali?

Komentar: Velika večina anketiranih, 76 %, je v času karantene več brala, 34 % jih trditev zanika.

6.15. Če bi imel/a več časa, bi več bral/a.



Grafikon 16: Če bi imel/a več časa, bi več bral/a.

Komentar: Graf prikazuje odstotkovno razliko 79–21%, kar pomeni, da če bi imeli več časa, bi tudi več ljudi bralo.

7. Zaključek

V najini raziskovalni nalogi naju je zanimalo predvsem, zakaj popularnost branja upada. Zanimalo naju je tudi, koliko ljudje berejo, kaj in kdaj. Delo sva razdelila na dva dela, in sicer na teoretični in empirični del. V teoretičnem delu sva pisala o definiciji branja, zanimalo naju je, zakaj je pomanjkanje časa izgovor za nebranje, pisala sva o branju v modernem času, branju med pandemijo, psiholoških učinkih branja na posameznika. Empirični del pa sva posvetila predstavitvi anketnega vprašalnika in rezultatov ankete. Pri sestavljanju ankete sva se opirala na vprašanje, ki sva si ga zastavila na začetku pisanja raziskovalne naloge, in sicer ali je pomanjkanje časa izgovor za ne branje. Na podlagi ankete, ki je poleg osnovnega in temeljnega vprašanja raziskovalne naloge, torej, ali je razlog, da posamezniki manj berejo danes kot v preteklosti, res pomanjkanje časa, razširila svoj interes še na druge odtenke tega vprašanja, četudi niso neposredno povezane z njim. Tako sva dobila večji vpogled v kulturo branja med različnimi generacijami, saj nisva vprašalnika poslala le dijakom. Na kulturo branja posameznika vplivajo njegova izobraženost, starost, spol in količina prostega časa. Seveda pa je ključen posameznikov interes nad branjem, ki se po navadi manifestira že v otroštvu. Skozi leta pa se bralne navade vsakega spreminjajo: nekateri berejo več, nekateri manj. Vključila sva še grafikone posameznih odgovor anketnega vprašalnika, za lažjo predstavbo odstotne razlike med posameznimi odgovori. V prihodnosti se bo kultura branja vsekakor spremenila, tempo življenja se eksponentno stopnjuje navzgor. Mirno in dlje trajajoče branje bo iz vsakdana prešlo v redko priložnost za sprostitev. S tem se bo njegova vrednost neprestano višala, ljudje pa bodo začeli pogosteje uporabljati tehnološke naprave za branje knjig.

8. Viri in literatura

1. Kovač, Miha. 2020. Berem, da se poberem: 10 razlogov za branje knjig v digitalnih časih. Ljubljana: Mladinska knjiga.
2. Kresnik. 2020. Izboljšajte svoje počutje z branjem knjig. 6 razlogov zakaj je branje knjig dobro za vas«. Članek. Dostopno na: https://www.kresnik.eu/izboljsajte-svoje-pocutje-z-branjem-knjig-6-razlogov-zakaj-je-branje-knjig-dobro-za-vas_clanek_2213.html
3. Mrevlje, Neža. 2019. Kako beremo v digitalnih časih. Viva, spletni portal za boljše življenje. Članek. Dostopno na: <https://www.viva.si/Psihologija-in-odnosi/16303/Kako-beremo-v-digitalnih-%C4%8Dasih>
4. Premk Bogataj, Eva. 2020. Pandemija, zlati čas za branje in e-knjige. Spletni portal airBeletrina. Članek. Dostopno na: <http://www.airbeletrina.si/clanek/pandemija-zlati-cas-za-branje-in-e-knjige>
5. Pangerc, Gaia in Zajec, Martin. Anketa. Dostopno na: <https://1ka.arnes.si/a/0ae3eb02>
6. Revija Bukla. 2019. »Klasično je v literaturi tisto, kar je prvovrstno, najvišje, vrhunsko.« Intervju. Dostopno na: <https://www.bukla.si/revija-bukla/klasicno-je-v-literaturi-tisto-kar-je-prvovrstno-najvisje-vrhunsko.html>
7. Slovenske novice. 2020. Branje v času karantene. Prispevek. Dostopno na: <https://www.slovenskenovice.si/potrosnik/branje-v-casu-karantene/>

9.1. Priloga 1

Za branje nimam časa

Vprašalnik

Sva Gaia Pangerc in Martin Zajec iz 3. b-razreda. Pri predmetu slovenščina sva se odločila narediti raziskovalno nalogo na temo branja. Prosila bi vas, da si vzamete nekaj minut časa in rešite najino anketo. Hvala.

Q1 Identificiram se kot:

- ženska,
- moški.

Q2 Starost:

- od 10 do 14 let,
- od 15 do 19 let,
- od 20 do 30 let,
- več kot 30 let.

Q3 Ali radi berete?

- Da.
- Ne.

Q4 Kako pogosto berete knjige?

- Berem vsak dan.
- Berem enkrat na teden.
- Sploh ne berem.

Q5 Berem knjige, ki:

- zahtevajo izobraženega bralca,
- ne zahtevajo izobraženega bralca (t. i. »plaža« romani)

Q6 Ali podpirate domače branje v šolah ?

- Da.
- Ne.

IF (1) Q6 = [2] (Ne.)

Q7 Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z ne, pojasnite zakaj.

Q8 Branje je zame:

- prioriteta,
- nepomembno.

Q9 Od zvrsti mi je najbližje:

- dramatika,
- pripovedništvo,
- poezija.

Q10 Od žanrov mi je najbližje:

Q11 Ali je prav, da profesorji izberejo knjige za domače branje?

- Da.
- Ne.

IF (2) Q11 = [2] (Ne.)

Q12 Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z ne, ali mislite, da si bodo potem dijaki sploh še kdaj izposodili klasično literaturo?

- Da.
- Ne.

Q13 Najraje berem:

- zjutraj,
- popoldan,
- zvečer.

Q14 Raje berem:

- slovenske avtorje,
- tuje avtorje.

Q15 V času karantene sem bral:

- več kot po navadi,
- manj kot po navadi.

Q16 Če bi imel več časa:

- bi več bral/a,
- bi se raje posvečal/a drugim dejavnostim.